

Handige Harry's

Handleiding en leerdoelen - 1ste graad

ZOO
ANTWERPEN

Handige Harry's

Doelen

- Van een aantal dieren kunnen aantonen dat ze aangepast zijn aan hun omgeving.
- De vaardigheden van dieren in verband brengen met hun levenswijze
- Voorbeelden kunnen geven van dieren die hun eigenschappen gebruiken in functie van hun voeding, bescherming of woonst
- De diversiteit in de dierenwereld ervaren

De gekoppelde leerplandoelen per net vind je in de digitale lesfiches van scoodle.

Aanzet

Dat kun jij goed

De leerkracht stelt de vraag: Wie van jullie kan er goed springen, ruiken, kruipen, iets oplossen, zich verstoppen...?

- Zouden dieren dat ook zo goed kunnen of misschien zelfs beter? Kennen jullie een voorbeeld?
- Wie kan mij een dier opsommen dat...
 - snel kan rennen? (luipaard, paard, hond...)
 - goed kan klimmen? (aap, eekhoorn, rups...)
 - ver kan springen? (kikker, sprinkhaan, tijger...)
 - stil kan sluipen? (kat, leeuw, vos...)
 - je niet makkelijk kan zien in het bos? (eekhoorn, kikker, hert...)

Je noteert telkens de dieren naam op het bord of je brengt een afbeelding van een van de genoemde dieren mee.

Kern

Wat een olifant allemaal kan

Kijk met de leerlingen naar een afbeelding van een olifant.

Welke lichaamsdelen vallen op? Wat zou hij met enkele van die delen doen?

- Oren: om mee te flapperen tegen de warmte.
- Staart met haren: om insecten weg te meppen.

- Slagtanden: om schors los te werken van een boom.
- Slurf: om eten in de mond te steken, water te sproeien bij het wassen
- Dikke, ruwe huid: om zich te beschermen.

Besluit

Elk dier heeft lichaamsdelen die het goed kan gebruiken op de plaats waar hij leeft.

- Een aap kan met zijn grijparmen aan takken hangen
- Een giraf kan door zijn lange nek aan de bladeren hoog in de boom
- Een papegaai kan met zijn scherpe snavel noten kraken

Iemand die iets goed kan, noemen we een handige Harry.

Laat ons eens kijken naar onze dieren van daarnet.

Je keert terug naar de dierennamen of hun afbeelding op het bord.

Bij elk dier probeer je nu te zeggen hoe het komt dat het iets goed kan.

Bv. een luipaard kan snel lopen omdat het sterke poten heeft en slank gebouwd is.

werkblad: Herken je het dier?

Maak nu samen met de leerlingen de oefening op het werkblad

Het gebruikt een deel van zijn lichaam als...

- De kip gebruikt haar poot als een hark.
- De duif gebruikt zijn veren als een jas.
- De slak gebruikt zijn schelp als een huis.
- De mol gebruikt zijn poten als een schop.
- De roofvogel gebruikt zijn snavel als een dolk.

werkblad: Waarom zijn dit handige Harry's?

Vraag telkens waarmee het dier het doet.

- Aap (slingeren) (grijparmen)
- Eekhoorn (over een dunne tak lopen) (evenwicht met staart)
- Witte arend (prooi klemmen) (klauwen)
- Wolf (zich verstoppen) (schutkleur en vorm van het lichaam)

werkblad: Teken bij handige Harry iets zodat hij iets heel goed kan.

- Teken bij de eerste handige Harry iets bij zodat hij in de koude kan leven.
- Teken bij de tweede handige Harry iets bij zodat hij beter kan zwemmen.
- Teken bij de derde handige Harry iets bij zodat hij zich kan verdedigen.

Bespreek de oplossingen

Op het laatste werkblad vind je een vergrootte versie van Harry. Deze is handig om in een andere toepassing aan te wenden.

Reflectie

Besluit: Waarom moeten dieren handige Harry's zijn?

- om voedsel te vinden, zich te beschermen tegen vijanden, nesten te bouwen, beschermd te zijn tegen het weer

Wat gaan we bij ons bezoek aan de zoo extra goed bekijken bij de dieren? (hoe handig ze zijn)

Ben jij een handige Harry?

Leerlingen kunnen elkaars talenten benoemen.

Waar in is iemand van ons een handige Harry?. Wie in deze klas kan iets goed, vind je?

In de dierentuin zijn ook regels

In de zoo gelden een aantal regels omwille van het welzijn van de dieren. Ook kun je kort een paar afspraken maken die vanzelfsprekend zijn bij een wandeling met een gids. Bespreek ze kort of laat de leerlingen suggesties geven.

- Goed luisteren naar de gids want hij/zij vertelt veel zaken die we nog niet weten.
- Stel gerust een vraag, maar doe het beleefd.
- De groep goed volgen en niet ergens blijven treuzelen, anders ben je plots de groep kwijt.
- Dieren niet uitdagen of doen schrikken want ze krijgen net zoals wij stress en worden dan onrustig.
- Dieren mogen niet alles eten. Je mag de dieren dus niet voederen.
- Papiertjes in de vuilbak of eventjes bijhouden want het park moet wel netjes blijven.

Zoo-woordjes

Dierenverzorger:	iemand die in de zoo dieren eten geeft, wast, kijkt of het nog gezond is, ... De dierenverzorger houdt ook de hokken proper.
Gids	iemand die een groep rondleidt en veel kan vertellen over de dingen die hij/zij toont
Grijpparmen	armen waar sommige dieren heel handig mee kunnen klimmen of slingeren in bomen. Een aap heeft grijpparmen.
Prooi	een dier dat door een ander dier gevangen wordt als voedsel
Slagtanden	sommige dieren hebben twee scherpe, lange hoektanden die ver uitsteken, bijvoorbeeld een olifant of een walrus.

Handige Harry's

1ste graad

DL-WO-NAT-02.01: De leerlingen herkennen een aantal veel voorkomende organismen in de natuur

OWna2 Vaak voorkomende organismen uit de eigen omgeving waarnemen, herkennen en onderzoeken

3.2.3 2 Veel voorkomende dieren uit onze streken herkennen en benoemen.

DL-WO-NAT-02.02: De leerlingen herkennen en benoemen ten minste twee verschillende biotopen in hun omgeving

OWna2 Twee verschillende biotopen in de omgeving herkennen

3.2.3 3 Van veel voorkomende dieren uit de omgeving aangeven in welk biotoop ze thuishoren (bijvoorbeeld de dieren in en om de poel, op de heide, in het bos, in de berm...).

DL-WO-NAT-02.03: De leerlingen kunnen van een biotoop enkele typische organismen aangeven die erin thuishoren

OWna2 Vaak voorkomende organismen in biotopen in de omgeving herkennen en benoemen

3.2.3 1 Veel voorkomende dieren uit hun omgeving herkennen en benoemen (bijv. huisdieren, vogels, boerderijdieren ...).

3.2.3 2 Veel voorkomende dieren uit onze streken herkennen en benoemen.

3.2.3 3 Van veel voorkomende dieren uit de omgeving aangeven in welk biotoop ze thuishoren (bijvoorbeeld de dieren in en om de poel, op de heide, in het bos, in de berm ...).

3.2.4 1 Uit minstens twee verschillende biotopen in hun omgeving enkele veel voorkomende organismen (planten, dieren, zwammen) opnoemen.

DL-WO-NAT-02.05: De leerlingen kunnen van dieren in een biotoop, zeggen wat ze eten

OWna4 Vaststellen en uitdrukken hoe levende organismen ontwikkelen en groeien

DL-WO-NAT-02.06: De leerlingen leggen een duidelijk verband tussen de omgeving en het al dan niet voorkomen van organismen

OWna2 Kenmerken van biotopen waarnemen, onderzoeken en erover in interactie gaan

OWna2 Vaak voorkomende organismen in biotopen in de omgeving herkennen en benoemen

DL-WO-NAT-02.07a: De leerlingen geven bij dieren kenmerken aan waaruit hun aangepastheid blijkt aan omgevingsinvloeden.

OWna5 Illustreren hoe bepaalde houdingen of handelingen van organismen wijzen op en aanpassing aan hun omgeving

3.2.4 3 Bij dieren kenmerken opsommen waardoor hun aangepastheid blijkt aan o.m. de voeding (bijv. gebit, scherpheid van de tanden, grootte van het dier, snelheid ...), het klimaat, de seizoenen (bijv. vacht, winterslaap, voedsel stockeren, vogeltrek ...) en hun vijanden (bijv. snelheid, schutkleur, zintuigen...).

DL-WO-NAT-02.07b: De leerlingen geven bij dieren kenmerken aan waaruit hun aangepastheid blijkt aan bescherming tegen vijand."

4 - 12 OWna5 Illustreren hoe bepaalde houdingen of handelingen van organismen wijzen op en aanpassing aan hun omgeving

3.2.4 3 Bij dieren kenmerken opsommen waardoor hun aangepastheid blijkt aan o.m. de voeding (bijv. gebit, scherpheid van de tanden, grootte van het dier, snelheid ...), het klimaat, de seizoenen (bijv. vacht, winterslaap, voedsel stockeren, vogeltrek ...) en hun vijanden (bijv. snelheid, schutkleur, zintuigen...).

DL-WO-NAT-02.09: De leerlingen weten dat organismen hun energie halen uit voedsel om te kunnen functioneren.

OWna3 Onderzoeken en illustreren dat levende organismen energie nodig hebben - de wet van eten en gegeten worden kunnen illustreren aan de hand van minstens twee met elkaar verbonden voedselketens

OWna3 Onderzoeken en illustreren dat energie nodig is voor het functioneren van levende en niet-levende systemen - de energiebronnen benoemen

3.2.3 4 Aangeven dat voeding als energiebron nodig is voor de ontwikkeling, de instandhouding en het functioneren van organismen.

DL-WO-NAT-03.02a: De leerlingen stellen verschillen vast tussen dieren.

OWna2 Vaak voorkomende organismen uit de eigen omgeving waarnemen, herkennen en onderzoeken

3.2.3 6 Dieren met elkaar vergelijken op basis van minstens 1 zelfgekozen criterium.

DL-WO-TIJD-03.03: De leerlingen kunnen de ontwikkelingsfasen van dieren en planten waarnemen en beschrijven, uiteindelijk tot 5 fasen en meer.

OWna4 Ervaren, onderzoeken, vaststellen en uitdrukken: welke verschillende stadia levende organismen in hun ontwikkeling doorlopen, deze stadia onderscheiden en chronologisch rangschikken

3.2.3 5

DL-WO-NAT-08.01: *De leerlingen dragen zorg voor hun eigen omgeving.

IVds4 Zorg dragen voor het milieu, dichtbij en veraf - deelnemen aan acties die ijveren voor meer zorg voor natuur en milieu - persoonlijke ervaringen met dergelijke acties met elkaar delen en daaruit leren voor de toekomst

IVds4 Zorg dragen voor de natuur in de eigen leefomgeving

IVds4 Bereidheid tonen om in de eigen omgeving aan acties deel te nemen of acties te ondernemen die opkomen voor natuur en milieu - kritisch reflecteren op ondernomen acties en eruit leren voor de toekomst

DL-WO-NAT-08.02: *De leerlingen tonen een houding van zorg en respect voor de natuur.

IVds4 Zorg dragen voor het milieu, dichtbij en veraf - deelnemen aan acties die ijveren voor meer zorg voor natuur en milieu - persoonlijke ervaringen met dergelijke acties met elkaar delen en daaruit leren voor de toekomst

3.2.1 6 Een houding van zorg en respect voor de natuur.

IVds4 Zorg dragen voor de natuur in de eigen leefomgeving

3.2.1 7 Aantonen dat ze respect en zorg hebben voor de natuur vanuit het besef dat de mens voor zijn levensbehoeften afhankelijk is van het natuurlijk leefmilieu.

IVds4 Bereidheid tonen om in de eigen omgeving aan acties deel te nemen of acties te ondernemen die opkomen voor natuur en milieu - kritisch reflecteren op ondernomen acties en eruit leren voor de toekomst

DL-WO-NAT-08.03: De leerlingen verwoorden waarom het noodzakelijk is zorg te dragen voor dieren, planten en het milieu.

IVds4 Ervaren en verwoorden in welke situaties de natuur en het milieu bedreigd zijn - uitdrukken op welke manier hen dit raakt - kleur bekennen ten aanzien van de natuur- en milieuproblematiek

OWna3 Ervaren, vaststellen en uitdrukken dat de natuur bron is van voeding, kleding, gebruiksvoorwerpen ...

OWna7 Verantwoordelijkheid opnemen voor de verzorging van dieren en planten uit de omgeving